

“Ὅθεν καίτοι μεγάλως ἐθλίβετο, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ ἐμβῆ καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν ἄλλων ἐντὸς τῆς ὀβίδος, ἠναγκάσθη νὰ μὴ ἀπέλθῃ τῆς γῆς, χωρὶς ὅμως διὰ τοῦτο νὰ μείνῃ ἀδρανῆς. Ἐπιμεληθεὶς τὴν κατασκευὴν τεραστίου τηλεσκοπίου, στηθέντος ἐπὶ μιᾶς τῶν ὑψηλοτάτων κορυφῶν τῶν Βραχυδῶν ὄρεων, μετηνέχθη ἐκεῖσε. Καὶ ἀφ’ οὗτο ἐφάνη τὸ βλῆμα, διαγράφων ἐν τῷ οὐρανῷ τὴν μεγαλοπρεπῆ τροχιάν του, οὐδ’ ἐπὶ στιγμὴν διέκοψε τὰς παρατηρήσεις του, ἀλλ’ ἔμεινε διαρκῶς καθηλωμένος εἰς τὴν θέσιν του. Ἐκεῖθεν δὲ διὰ τοῦ φακοῦ τοῦ τεραστίου ὄργανου παρηκολούθει μετὰ προσοχῆς τὴν πορείαν τῶν φίλων του, ὧν τὸ ἐνάεριον ὄχημα ἐφέρετο ἀνά τὸ ἄπειρον.

Οὐδεὶς ἀμφέβαλλεν ὅτι ἀδύνατος ἦτο ἡ ἐπάνοδος εἰς τὴν Γῆν τῶν τολμηρῶν ἐκείνων ἀεροπόρων. Διότι πάντες ὑπέθετον ὅτι ἀφ’ οὗ διὰ τῆς ἐλξέως τῆς σελήνης ἔλαβε τὸ βλῆμα τὴν κίνησιν ἐν νέᾳ τροχιᾷ, ἔμελλε καὶ νὰ στρέφῃται οὕτως ἀενάως περὶ τὸ ἄστρον τῶν νυκτῶν, ὡς ὑποδορυφόρος τρόπον τινὰ αὐτοῦ. Εὐτυχῶς ὅμως τοιοῦτότι δὲν συνέβη! Μικρὰ παρέκκλισις, ἥτις δύναιται νὰ ἐκληφθῆ καὶ ὡς ἔργον θείας προνοίας εἶχε μεταβᾶλη τὴν διεύθυνσιν τοῦ βλήματος· τοῦτο δὲ, ἀφοῦ περιεστράφη περὶ τὴν Σελήνην, ἀντὶ νὰ πέσῃ ἐπ’ αὐτῆς παρασυρόμενον εἰς πτῶσιν ἀναλόγως ἐπιταχυομένην, ἐπανῆλθεν εἰς τὸν ἡμέτερον πλανήτην μετὰ ταχύτητος ἥτις, καθ’ ἣν στιγμὴν κατεποντιζέτο εἰς τὰς ἀβύσσους τοῦ ὠκεανοῦ, ἐξισοῦτο πρὸς πενήντα ἐπτὰ χιλιάδας καὶ ἑξακοσίας λεύγας καθ’ ὥραν.

Εὐτυχῶς τὰ ὑγρά στρώματα τοῦ Εἰρηνικοῦ εἶχον ἀπαμβλύνη τὴν πτῶσιν, ἥς παρέστη μάρτυς ἡ Ἀμερικανικὴ φρεγάτα Σουσκοεχάννα. Ἡ εἰδησις διεβιβάσθη παράυτα εἰς τὸν γραμματέα τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου I. T. Μαστωνα, ὅστις ἐν πάσῃ σπουδῇ ἀφῆκε τὸ ἀστεροσκοπεῖόν του διὰ νὰ ἐργασθῆ πρὸς διάσωσιν τῶν φίλων του. Ἀνηρευνῆθη διὰ καθέσεων βόλου τὸ μέρος ἐνθα τὸ βλῆμα εἶχε βυθισθῆ· ὁ δὲ I. T. Μάστων, τοῦ ὁποίου ἡ ἐθελοθυσία δὲν εἶχεν ὄριον, οὐδαμῶς ἐδίστασε νὰ περιβληθῆ τὴν καταδυτικὴν συσκευὴν ὅπως ἐπανεύρῃ τοὺς συναδέλφους του.

Ἀπεδείχθη ὅμως ὅτι οὐδεμία χρεια ἦτο τοσούτων κόπων καὶ ἀγῶνων. Τὸ ἐξ ἀργιλίου βλῆμα μετατοπιζόν ὄγκον ὕδατος βάρους ἀνωτέρου τοῦ ἰδικοῦ του ἀνῆλθεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὠκεανοῦ, ἀφ’ οὗ ὑπέστη μόνον ἀξιόλογον βούτηγμα. Οὕτω δ’ εὐρέθησαν ὁ πρόεδρος Βάρδικαν, ὁ λοχαγὸς Νίκολ καὶ ὁ Μιχαὴλ Ἀρδᾶν

παίζοντες δόμινον ἐντὸς τῆς πλωτῆς φυλακῆς των.

Εὐεξήγητον λοιπὸν εἶνε ὅτι μετὰ τοιαύτας περιπετείας καὶ μετὰ τηλικαῦτα κατορθώματα ὁ I. T. Μάστων κατεῖχεν ἐπιφανεστάτην θέσιν.

Ὁ I. T. Μάστων δὲν ἦτο βεβαίως ὠραῖος ἀνὴρ, ἀφ’ οὗ εἶχε πρόσθετον ἐκ γουταπέρκας κρανίον, καὶ ἀντὶ χειρὸς μεταλλικὸν ἄγκιστρον, προσηρμοσμένον εἰς τὸν δεξιὸν ἀγκῶνα. Ἐπὶ πλέον οὔτε νέος ἦτο, ἔχων συμπληρωμένον τὸ πεντηκοστὸν ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας του καθ’ ἣν ἐποχὴν ἀρχεται ἡ παρούσα ἱστορία. Ἀλλ’ ἐνεκα τῆς ιδιορρυθμίας τοῦ χαρακτῆρός του, τῆς θαλερότητος τοῦ πνεύματός του τοῦ ἀπαστράπτοντος βλέμματός του καὶ τῆς ζωηρότητος, μεθ’ ἣς ἐπελαμβάνετο παντὸς ζητήματος, ἡ μίστρας Εὐαγγελία Σκόρβιτ ἐθεώρει αὐτὸν ὡς τὸ ἰδεῶδες πρότυπον τελείου ἀνδρός. Ὁ ἐγκέφαλός του τέλος, ἐπιμελῶς ἐναποθηκευμένος ὑπὸ τὸ ἐκ γουταπέρκας ἐπικάλυμμα, ἦτο σῶος καὶ ἀκέραιος, ὁ δὲ κάτοχός του ἐθεωρεῖτο ἀκόμη, καὶ εὐλόγως, ὡς εἰς τῶν ἐξοχωτάτων συγχρόνων μαθηματικῶν.

Ἡ δὲ μίστρας Εὐαγγελία Σκόρβιτ — ἂν καὶ τὴν κατελάμβανε κεφαλόπονος μολις ἕκαμνε καὶ τὸν ἐλάχιστον λογαριασμόν — ἠρέσκετο εἰς τοὺς μαθηματικούς, ἂν ὄχι εἰς τὰ μαθηματικά. Διότι ἐθεώρει αὐτοὺς ὡς ὄντα ἐξαιρετικὰ καὶ ἀνωτέρας φύσεως. Καὶ πῶς ἄλλως, Κεφαλαὶ ἐν ταῖς ὁποίαις οἱ ἀγνωστοὶ χ κυλινδοῦνται ὡς κερρα ἐντὸς σακκοῦ, ἐγκέφαλοι παίζοντες μὲ ἀλγεβρικὰ σημεῖα, χεῖρες ταχυδακτυλογοῦσαι μὲ τριπλοῦς ὀλοκληρωτικούς λογισμοὺς, ὡς οἱ ψηφοπαῖκται μὲ τὰς φιάλας καὶ τὰ ποτήρια, διάνοικι ἐννοοῦσαι τί σημαίνουνσι τύποι, οἷος ὁ ἀκόλουθος: $\sqrt{\sqrt{\sqrt{\varphi}}}$ (χψω) δχ δψ δω.

“Ὅθεν ἐφρόνει ὅτι οἱ σοφοὶ οὗτοι ἦσαν ἄξιον παντὸς θαυμασμοῦ καὶ καταλληλότατοι νὰ ἐλκύωσι τὴν συμπάθειαν γυναικῶς κατ’ εὐθὺν λόγον τῆς μάζης των καὶ κατ’ ἀντίστροφον λόγον τοῦ τετραγώνου τῆς ἀποστάσεως. Καὶ ἀκριβῶς ὁ I. T. Μάστων ἦτο ἀρκετὰ σωματώδης διὰ νὰ ἐξασκήσῃ ἐπ’ αὐτῆς ἀκατανίκητον ἐλξιν, ἡ δ’ ἀπ’ ἀλλήλων ἀπόστασις θά ἦτο ἴση πρὸς τὸ μηδέν, ἂν ποτε ἠδύνατο νὰ ἐνωθῶσιν ἀρρήκτως.

Ὁμολογητέον ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀνησύχει κάπως τὸν γραμματέα τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, ὅστις δὲν ἐφάνετο διατεθειμένος ν’ ἀναζητήσῃ τὴν εὐτυχίαν εἰς ἐνώσεις τοσοῦτον στενάς. “Ἄλλως δ’ ἡ μίστρας Εὐαγγελία Σκόρβιτ δὲν ἦτο καὶ πολὺ νέα — οὔτε ὀλίγον μάλιστα — ἔχουσα ἡλικίαν τεσσαράκοντα πέντε

ἐτῶν, κόμην προσκεκολλημένην ἐπὶ τῶν κροτάφων, καὶ ὁμοίαν πρὸς ὕψωμα ξεθωριασμένον, στόμα ὑπερπληρωμένον ὀδόντων μακροτέρων τοῦ δέοντος, τῶν ὁποίων οὐδὲ εἰς ἔλειπε, σῶμα χωρὶς μέσην, καὶ βῆμα χωρὶς χάριν. Ἐνὶ λόγῳ ὅστις τὴν ἔβλεπε τὴν ἐξελάμβανεν ὡς γεροντοκόρη, ἂν καὶ εἶχε διατελέσῃ ὕπανδρος, ἐπὶ βραχὺν ὅμως χρόνον. Ἀλλὰ κατὰ τὰ ἄλλα ἦτο ἀγαθὴ καὶ ἐξαιρετὸς κυρία, ἣ ὁποία θὰ ἐθεώρει ἑαυτὴν πληρέστατα εὐδαίμονα, ἂν ἐνὸς μόνου ἐν τῷ κόσμῳ ἀπῆλαυε, νὰ τὴν λέγωσι Κυρίαν Μάστωνα.

Ἡ περιουσία τῆς χήρας ταύτης ἦτο κολοσιαία. Δὲν ἦτο βεβαίως πλουσία, ὅσον οἱ Γουόλντ, οἱ Μάκεϋ, οἱ Βάνδερβιλτ, οἱ Γόρδων, ὁ Μπέννετ, ὧν ἐκάστου ἡ περιουσία ὑπερβαίνει τὸ δισεκατομμύριον, καὶ πρὸς οὐς συγκρινόμενος καὶ αὐτὸς ὁ Ρότοχιλντ φαίνεται πτωχός! Οὐδὲ εἶχε τὰ τριακόσια ἑκατομμύρια τῆς μίστρες Κάρπερ, οὔτε τὰ διακόσια ἑκατομμύρια τῆς μίστρες Σπῆουερτ, οὔτε τὰ ὀγδοήκοντα τῆς μίστρες Κρόκερ—καὶ αἱ τρεῖς εἶναι χήραι, σημειωτέον—οὔτε τὰ πλοῦτη ἄλλων τινῶν ἀμερικανίδων ὡς τῆς μίστρες Χάμερσλϋ, τῆς μίστρες Ἑλλυ Γρήν, τῆς μίστρες Μάφιτ, τῆς μίστρες Μάρσαλ, τῆς μίστρες Πάρα Στίβενς, τῆς μίστρες Μίντουρου καὶ τῶν τοιούτων. Ὅμως θὰ εἶχε καὶ αὐτὴ ἂν ἠθέλε τὸ δικαίωμα νὰ παρακαθήσῃ εἰς τὸ ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τῆς πέμπτης λεοφόρου, ἐν Νέα Ὑόρκη, παρατεθὲν ἀξιωμακροῦτον συμπόσιον, τοῦ ὁποίου μόνον πεντάκις ἑκατομμυριοῦχοι ἐπετρέπετο νὰ μετάρχωσι. Πράγματι δ' ἡ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρβιτ διέθετε τέσσαρα στρογγυλὰ ἑκατομμύρια δολλαρίων, ἧτοι εἴκοσιν ἑκατομμύρια φράγκων, περιελθόντα εἰς αὐτὴν ἐκ τοῦ συζύγου τῆς Ἰωάννου Σκόρβιτ πλουτήσαντος ἐκ τοῦ διπλοῦ ἔμπορίου τῶν νεωτερισμῶν καὶ τῶν παστῶν χοιρινῶν κρεάτων. Τὴν δὲ περιουσίαν ταύτην ἡ γενναϊόδωρος χήρα εὐτυχῆς θὰ ἐλογίζετο ἂν τῆς ἐπαρουσιάζετο περίστασις νὰ χρησιμοποίησῃ ὁλόκληρον πρὸς ὄφελος τοῦ I. T. Μάστωνα πρὸς ὃν θὰ παρεῖχε περιπλέον καὶ πολλῶ μείζονας θησαυροὺς στοργῆς καὶ ἀφοσιώσεως.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἡ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρβιτ, τῆ αἰτήσῃ τοῦ I. T. Μάστωνα, εἶχε προθύμως δεχθῆ νὰ διαθέσῃ ἑκατοστίας τινὰς χιλιάδας δολλαρίων εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς Ἑκμεταλλευτικῆς τοῦ Βορείου Πόλου Ἑταιρίας, χωρὶς κἂν νὰ ἠξυῆρη περὶ τίνος ἐπρόκειτο· ἀλλ' ἐπειδὴ ἔβλεπεν ἀναμειγμένον καὶ τὸν I. T. Μάστωνα ἦτο βεβασιότατος ὅτι τὸ ἔργον ἐμελλε νὰ εἶναι μεγαλεπίβολον, ἔξοχον, ὑπεράνθρωπον. Τὸ παρελθὸν τοῦ γραμματέως τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου παρεῖχεν, ἐπαρκεστάτην ἐγγύησιν περὶ τοῦ μέλλοντος.

Ἡ ἐμπιστοσύνη τῆς αὐτῆς ἐτι μᾶλλον ἐστειρώθη ὅτε μετὰ τὴν κατακύρωσιν εἰς τὴν ἐπίσημον ἀναγνώρισιν τῆς νέας ἑτερορρυθμίου ἐταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Βάρβικαν καὶ Σα ἔμαθεν ὅτι διευθυντὴς αὐτῆς θὰ ἦτο ὁ πρόεδρος τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου. Ἀφ' οὗ λοιπὸν καὶ ὁ I. T. Μάστωνα περιελαμβάνετο εἰς τὸ «καὶ Σα» ἢ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρβιτ δὲν εἶχε δικαίον νὰ χαίρῃ, διότι ἐγένετο ἡ μεγαλύτερα μέτοχος;

Οὕτω λοιπὸν ἡ πλουσία χήρα κατέστη ἡ διευθύντρια κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἐκείθεν τῆς ὀγδοηκοστῆς τετάρτης μοίρας κειμένων ἀρκτηκῶν χωρῶν. Καλλίστον βεβαίως τοῦτο! Ἀλλὰ τί θὰ τὰ ἔκαμνε τὰ κτήματα ἐκεῖνα; ἢ μᾶλλον τίνι τρόπῳ ἢ νέα ἐταιρία ἠξίου νὰ ἐκμεταλλευθῆ ὅπωςδῆποτε τὴν ἀπρόσιτον ἐκείνην χώραν;

Τὸ ζήτημα τοῦτο ἔμεινεν ἀκόμη ἄλυτον, ἐνδιαφέρον δὲ σοβαρῶς τὴν κ. Εὐαγγελίαν Σκόρβιτ, ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῶν χρηματικῶν συμπεριόντων τῆς, ἀπασχόλει ἐπίσης καὶ τὸν κόσμον ὁλόκληρον, περιέργον νὰ μάθῃ τί συμβαίνει.

Ἡ ἀξιόλογος αὐτῆς γυνὴ εἶχε προσπαθήσῃ, ἀλλὰ μετὰ μεγάλης συστολῆς, νὰ μάθῃ τι σχετικὸν παρὰ τοῦ I. T. Μάστωνα, πρὶν ἢ καταβάλλῃ τὰ κεφάλαιά τῆς εἰς χεῖρας τῶν ιδρυτῶν, ἀλλ' οὗτος ἐτήρει ἀπαρεγκλίτως μεγίστην ἐχεμυθίαν. Περὶ τίνος ἐπρόκειτο, ἡ μίστρες Εὐαγγελία Σκόρβιτ θὰ ἐμάνθανεν ἐν καιρῷ, ἧτοι οὐχὶ πρὶν σημάνῃ ἡ ὥρα, καθ' ἣν γενικὴ κατάπληξις θὰ κατελάμβανε τὸν κόσμον, ἀκούοντα τὸν σκοπὸν τῆς νέας Ἑταιρίας! . . .

Δὲν εἶχεν ἀμφιβολίαν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἐπιχειρήσεως, τῆς ὁποίας κατὰ τὸ λόγιον τοῦ Ρουσσῶ «οὔτε ὑπάρχει παράδειγμα, οὔτε θὰ εὐρεθῶσι μιμηταί», περὶ ἔργου προωρισμένου νὰ ὑπερβῆ κατὰ πολὺ τὴν ἀπόπειραν τῶν μελῶν τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου πρὸς ἀποκατάστασιν συγκοινωνίας μεταξὺ τῆς Γῆς καὶ τοῦ δορυφόρου αὐτῆς.

Ὅσακις ὅμως ἐβίαζε διὰ τῶν ἐρωτήσεών τῆς τὸν I. Μάστωνα, οὗτος θέτων τὸ ἀγκίστρον τῆς χειρὸς ἐπὶ τῶν ἡμικλείστων χειλέων του, τοῦτο μόνον τῆς ἔλεγε:

«Φιλτάτη μίστρες Σκόρβιτ, ἔχετε πεποίθησιν εἰς ἡμᾶς!»

Ἀφ' οὗ δ' ἡ μίστρες Σκόρβιτ εἶχε πεποίθησιν καὶ «πρὸς», εὐνόητος εἶναι ἡ ἄμετρος χαρὰ αὐτῆς «μετὰ», ὅτε ὁ βέκτης γραμματεὺς τῆ ἀνεκοίνωσε τὸν θρίαμβον τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τὴν ἦτταν τῆς βορείου Εὐρώπης.

«Ἐώρα τοῦλάχιστον, δὲν θὰ ἠμπορέσω νὰ μάθω ;... ἠρώτησε μειδιῶσα τὸν ἔξοχον μαθηματικόν.

— Ἐντὸς ὀλίγου θὰ μάθετε», ἀπεκρίθη ὁ I.

Τ. Μάστων, τινάξας ἰσχυρῶς τὴν χεῖρα τῆς συνεταίρου του, κατὰ τὸ ἀμερικανικὸν ἔθος.

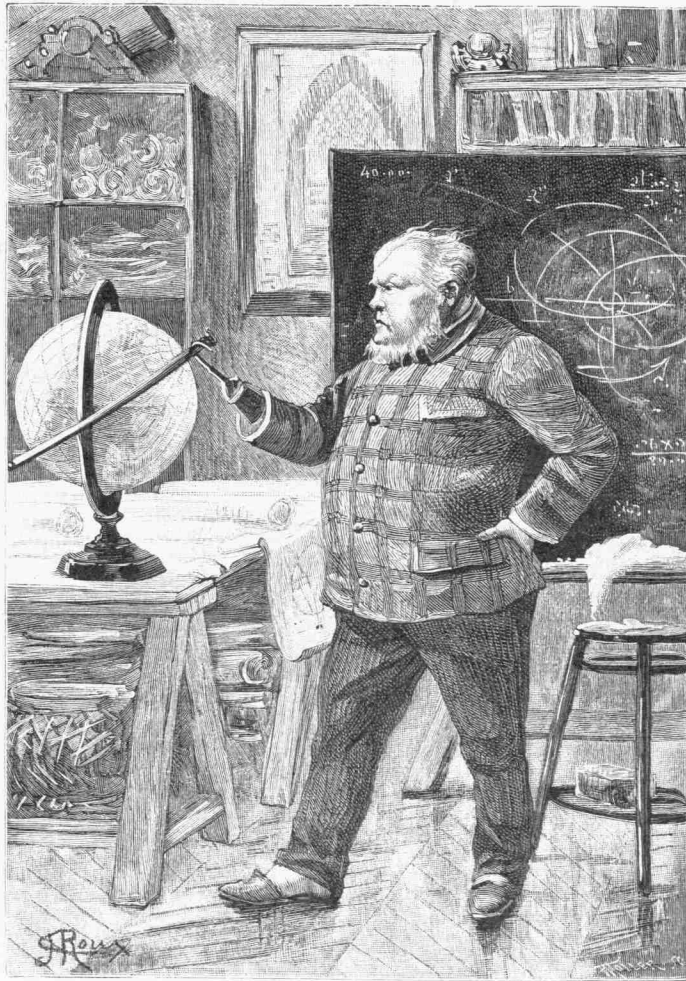
Ὁ τιναγμὸς οὗτός τῆς χειρὸς ἤρκεσε νὰ κατενάσῃ ἀμέσως τὴν ἀνυπομονησίαν τῆς κυρίας Εὐαγγελίας Σκόρβιτ.

Μετὰ τινὰς δὲ ἡμέρας ὁ Παλαιὸς καὶ ὁ Νέος Κόσμος οὐχὶ ὀλιγώτερον ἐτινάχθη — καὶ δὲν ἐννοοῦμεν τὸν τιναγμὸν, ὅστις τοῖς ἐπεφυλάσσετο ἐν τῷ μέλλοντι—ἕτε διεφημίσθη τὸ αὐτόχρημα

«Διατί νὰ ὑπάρχωσι περὶ τὸν Πόλον κοιτάσματα γαιανθράκων; ἔλεγον οἱ μὲν.

—Διατί νὰ μὴ ὑπάρχωσιν;» ἔλεγον οἱ ἄλλοι.

Ὡς γνωστὸν, τὰ στρώματα τῶν λιθανθράγων εἰσὶ διανεμημένα εἰς πλείστα σημεῖα τῆς γήινης ἐπιφανείας. Ἀφθονοῦντα εἰς διαφόρους χώρας τῆς Εὐρώπης καὶ πλουσιώτατα εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ἰδίως δὲ εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας, ὑπάρχουσιν ἐπίσης καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ

Ι. Τ. Μάστων

ἄφρον σχέδιον, διὰ τὸ ὁποῖον ἡ Ἐκμεταλλευτικὴ τοῦ Β. Πόλου Ἑταιρία, ἔμελλε νὰ προκηρύξῃ δημοσίαν ἐγγραφὴν.

Διεδόθη πράγματι, ὅτι ἡ Ἑταιρία εἶχεν ἀγοράσῃ τὰς περὶ τὸν Πόλον χώρας, ἐπὶ τῷ σκοπῷ καὶ μόνῳ τοῦ νὰ ἐκμεταλλευθῇ... τὰ ἀνθρακωρυχεῖα τοῦ Βορείου Πόλου.

Ε΄,

Καὶ ἐν πρώτοις εἶναι βέβαιοι ὅτι ὑπάρχουσιν ἀνθρακωρυχεῖα ἐν τῷ Βορείῳ Πόλῳ;

Τοῦτο ἦτο τὸ πρῶτον ζήτημα, ὅπερ ἀνεκινήθη εἰς τὸν νοῦν τῶν ὁπωσδήποτε λογικῶς σκεπτομένων.

εἰς τὴν Ἀφρικὴν καὶ εἰς τὴν Ὀκεανίαν.

Ἐφόσον προοδεύῃ ἡ ἀνερεύνησις καὶ συμπληροῦνται ἡ γνώσις τοῦ γήινου ἐδάφους, τοιαῦτα κοιτάσματα ἀνακαλύπτονται εἰς πάντα τὰ γεωλογικὰ στρώματα, ἀνθρακίτου μὲν εἰς τὰ παλαιότερα, λιθανθρακὸς εἰς τὰ ἀνώτερα ἀνθρακοφόρα στρώματα, στιπίτου εἰς τὰ δευτερογενῆ καὶ λιγνίτου εἰς τὰ τριτογενῆ. Ἡ ὀρυκτὴ καύσιμος ὕλη δὲν εἶ ἐξαντληθῆ πρὸ τῆς παρελεύσεως χρονικοῦ διαστήματος ὑπολογιζομένου κατὰ ἑκατοστίας ἐτῶν.

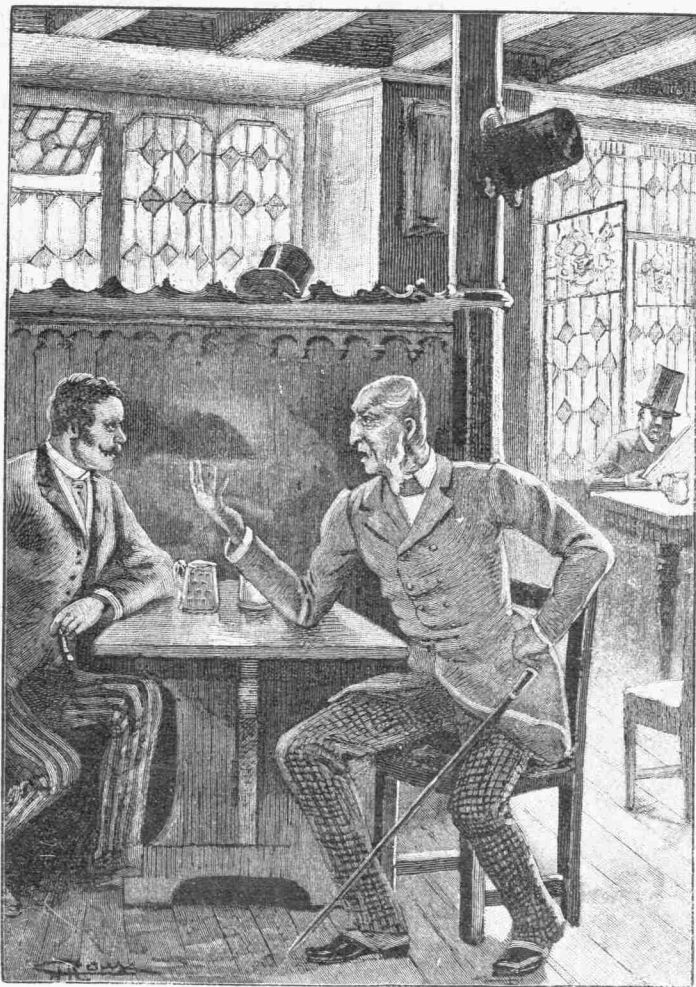
Καὶ ὅμως ἡ ἔτησία ἀνόρυξις γαιανθράκων καθ' ὅλον τὸν κόσμον ἀνέρχεται εἰς τὸ ποσὸν

τῶν τετρακοσίων ἑκατομμυρίων τόνων, ἐκ τῶν ὁποίων μόνη ἡ Ἀγγλία παράγει ἑκατὸν ἐξήκοντα ἑκατομμύρια τόνων. Ἄλλ' ὅσημέραι πῶλλα-πλασιαζομένων τῶν ἀναγκῶν τῆς βιομηχανίας αὐξάνει κατ' ἀνάγκη καὶ ἡ κατανάλωσις. Καὶ ἂν ἀκόμη ὁ ἠλεκτρισμὸς ἀντικαταστήσῃ τὸν ἀτμὸν, ὡς κινητήριος δύναμις, θὰ ἀπαιτῆται ἴσον ποσὸν γαιανθράκων πρὸς παραγωγὴν τῆς δυνάμεως ταύτης. Ὁ βιομηχανικὸς στόμαχος,

εἰς ἀδάμαντα μεταβαλλόμενος. Εἶναι ὅσον ὁ σίδηρος χρήσιμος, καὶ πλειότερον τούτου μάλιστα.

Εὐτυχῶς τὸ τελευταῖον τοῦτο μέταλλον δὲν ὑπάρχει κίνδυνος νὰ ἐλαττωθῇ ποτέ, διότι εἶναι τὸ κυριώτατον τῶν ἀποτελούντων τὸν ἡμέτερον πλανήτην στοιχείων.

Πράγματι δ' ἡ Γῆ πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς μᾶζα σιδήρου ἢ μαλλον ἀνθρακομιγοῦς σιδηρίτου ἐν ἐμπύρῳ βρευστῇ καταστάσει περιεκαλυ-

Ὁ ταγματάρχης Δόνελλαν μετὰ τοῦ γραμματέως του (σελ. 218).

μόνον διὰ γαιάνθρακος ζῆ. Ἡ βιομηχανία εἶναι ζῶον «ἀνθρακοβόρον» καὶ χρειάζεται τακτικὴν τροφήν γαιανθράκων.

Πλὴν δὲ τούτου ὁ γαιάνθραξ δὲν εἶναι μόνον καύσιμος ὕλη, ἀλλὰ καὶ γεώδης οὐσία, ἐκ τῆς ὁποίας ἡ ἐπιστήμη ἐξάγει σήμερον ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ὅσον ἔνεστι πλεῖστα προϊόντα πρὸς πικνοειδεῖς χρήσεις. Διὰ τῶν μεταμορφώσεων, ἃς ὑφίσταται ἐν τοῖς χωνευτηρίοις τῶν χημικῶν ἐργαστηρίων, χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν βαφικὴν, τὴν σακχαροποιῖαν, τὴν μυρεψικὴν, τὴν θέρμανσιν, τὸν φωτισμόν, τὴν ἀπόσταξιν, τὴν κάθαρσιν, καὶ ἐπὶ πλέον χρησιμεύει καὶ ὡς κόσμημα,

μένου ὑπὸ ἀλάτων ἐν εἴδει ἐπανθήματος, ἐφ' οὗ ἐπιπολάζουσιν οἱ στερεοὶ βράχοι καὶ τὸ ὕδωρ. Τῶν δὲ λοιπῶν μετάλλων καθὼς καὶ τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ λίθου, σχετικῶς ἐλαχίστη εἶναι ἡ ἀναλογία ἐν τοῖς συστατικοῖς τοῦ ἡμετέρου πλανήτου.

Ὅθεν τοῦ μὲν σιδήρου ἡ προμήθεια εἶναι ἐξησφαλισμένη μέχρι τῆς συντελείας τῶν αἰώνων, οὐχὶ ὅμως καὶ τοῦ γαιάνθρακος. Τούτου ἕνεκα οἱ προμηθεῖς, οἱ μεριμνῶντες περὶ τοῦ μέλλοντος, καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀφεστῶτος ἡμῶν κατὰ πολλὰς ἑκατοντάδας ἐτῶν, ὀφείλουσι ν' ἀναζητῶσι τοὺς λιθανθρακῶ-

νας πανταχόσε ὅπου ἡ προνοητικὴ φύσις ἐσχημάτισε τοιαῦτα κατὰ τὰς γεωλογικὰς διαπλάσεις.

«Πολὺ καλά!» ἀπεκρίνοντο οἱ ἀντιπρονοῦντες.

Διότι καὶ ἐν Ἀμερικῇ ὡς καὶ ἀλλαχοῦ τῆς γῆς ὑπάρχουσιν οἱ ἐκ φθόνου ἢ ἄλλου τινὸς πάθους τὰ πάντα ψέγοντες, ὑπάρχουσι δ' ὡς εἰκὸς καὶ οἱ ἀντιλέγοντες ἐκ πνεύματος ἀντιλογίας.

«Πολὺ καλά! ἔλεγον οὗτοι. Ἀλλὰ διατί θὰ ὑπάρχωσι γαιάνθρακες εἰς τὸν Βόρειον Πόλον;

—Διατί; ἀπεκρίνοντο οἱ θιασῶται τοῦ προέδρου Βαρβικάν. Διότι πιθανώτατα κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν γεωλογικῶν διαπλάσεων, ὁ ὄγκος τοῦ ἡλίου ἦτο τόσον μέγας, κατὰ τὴν θεωρίαν τοῦ κ. Βλανδέ, ὥστε ἡ διαφορὰ τῆς θερμοκρασίας τοῦ Ἰσημερινοῦ καὶ τῶν Πόλων, ἦτο ἀνεπαίσθητος. Ἀπέραντα δὲ δάση ἐκάλυπτον τότε τὰς βορείας χώρας τῆς σφαίρας, πολὺ πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀνθρώπου, ὅτε ὁ ἡμέτερος πλανήτης ὑφίστατο τὴν ἀδιάλειπτον ἐπίδρασιν τῆς θερμότητος καὶ τῆς ὑγρασίας».

Τὴν θεωρίαν ταύτην ἀνέπτυσσον αἱ ὑπερμαχοῦσαι τῆς ἑταιρίας ἐφημερίδες καὶ τὰ περιοδικὰ συγγράμματα διὰ πολυπληθῶν καὶ ποικίλων ἄρθρων, ἄλλων μὲν ἐλαφρῶν καὶ ἀστείων, ἄλλων δὲ σοβαρῶν καὶ ἐπιστημονικῶν. Ὑπεστήριζον δ' ἐν αὐτοῖς ὅτι τὰ δάση ἐκεῖνα, ἕνεκα ὑφίστεως κατὰ τὴν περίοδον τῶν μεγάλων τιναχμῶν, οἵτινες συνεκλόνον τὴν γῆν τῆν σφαῖραν, πρὸς τῆς ὀριστικῆς αὐτῆς διαπλάσεως, θὰ μετεβλήθησαν ἀναποδράστως εἰς κοιτάσματα γαιανθράκων ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ χρόνου, τῶν ὑδάτων καὶ τῆς κεντρικῆς θερμότητος. Ἐκ τούτου δ' ἀριδύτως συνάγεται ὅτι καὶ ἡ πολιτικὴ χώρα θὰ ἔχη μέγαν πλοῦτον ἀνθρακικῶν κοιτασμάτων, τὰ ὅποια ἀνέμενον πρὸς ἐξόρυξιν τὴν δικελλαν τοῦ μεταλλευτοῦ.

Ὑπῆρχον ἄλλως πρὸς ὑποστήριξιν τούτου καὶ πράγματα—πράγματα δὲ ἀναμφισβήτητα. Οἱ θετικοὶ ἄνδρες, οἱ μὴ βασιζόμενοι εἰς ἀπλᾶς ὑποθέσεις δὲν ἠδύναντο νὰ τὰ ἀμφισβητήσωσιν, ἦσαν δὲ τοιαῦτα, ὥστε ἀπεδείκνυον εὐλογοφανῆ τὴν ἀναζήτησιν παντὸς εἴδους ἀνθράκων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν Βορείων χωρῶν.

Περὶ τούτου δὲ ἀκριβῶς, ἡμέρας τινὰς βραδύτερον, συνδιελέγοντο ὁ ταγματάρχης Δόνελλαν μετὰ τοῦ γραμματέως του καθήμενοι εἰς τὴν σκοτεινότεραν γωνίαν τοῦ καπηλείου τῶν «*Δύο Φίλων*».

«Τί λοιπὸν; εἶπεν ὁ Δὴν Τούδριγκ, μήπως ἄρᾳ γε ἔχει δίκαιον αὐτὸς ὁ κύριος Βάρβικαν;

—Πιθανόν, ἀπεκρίθη ὁ ταγματάρχης Δόνελλαν, ἢ μᾶλλον βέβαιον μοὶ φαίνεται.

—Ἀλλὰ τότε ἐκμεταλλεύομενοι τὰς Πολιτικὰς χώρας θὰ κερδήσωσιν ἄπειρα πλούτη!

—Ἀναμφιβόλως! ἀπεκρίθη ὁ ταγματάρχης.

Ἄφ' οὗ ἡ Βόρειος Ἀμερικὴ κατέχει ἀπεράντους ἐκτάσεις ἀνθρακικῶν κοιτασμάτων, ἀφ' οὗ καθημερινῶς δηλοῦνται νέα τοιαῦτα, δὲν εἶναι ζήτημα ὅτι πολλὰ καὶ σπουδαῖα μένουσιν ἀκόμη νὰ ἀνακαλυφθῶσι, κύριε Τούδριγκ. Ἀλλ' αἱ ἀρκετικαὶ χώραι φαίνονται ὡς τις προέκτασις τῆς ἀμερικανικῆς ἡπείρου. Διότι ἔχουσι τὸν αὐτὸν σχηματισμὸν καὶ τὰ αὐτὰ συστατικά. Ἰδίως δὲ ἡ Γροιλανδία φαίνεται ὡς προσάρτημα τοῦ Νέου Κόσμου καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ Γροιλανδία συνέχεται μὲ τὴν Ἀμερικὴν. . .

—Καθὼς κεφαλὴ ἵππου τῆς ὁποίας ἔχει καὶ τὸ σχῆμα, συνέχεται μὲ τὸ λοιπὸν σῶμα τοῦ ζώου, παρετήρησεν ὁ γραμματεὺς τοῦ ταγματάρχου Δόνελλαν.

—Προσθέτω δὲ, ἐξηκολούθησεν οὗτος ὅτι ὁ καθηγητὴς Νόρδενσκιολδ κατὰ τὰς ἐξερεινήσεις του ἀνὰ τὴν Γροιλανδίαν παρετήρησε καθιζητικούς σχηματισμούς ἐξ ἀμμίτου καὶ σχιστολίθου μετ' ἐνσφηνώσεων λιγνίτου οἵτινες περιεῖχον μεγάλην ποσότητα φυτικῶν ἀπολιθωμάτων. Ὁ δὲ Δανὸς Στόενστρουπ μόνον εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Δίσκαι παρετήρησεν ἐβδομήκοντα καὶ ἐν κοιτάσματα. εἰς ἃ ἀφθονοῦσι τὰ φυτικά ἀποτυπώματα ταῦτα δὲ εἶναι λείψανα ἀναμφισβήτητα τῆς ἰσχυρᾶς ἐκείνης βλαστήσεως, ἥτις συνεπυκνωτο ἄλλοτε ἀδρότατη περὶ τὸν πολικὸν ἄξονα.

—Ἀλλὰ πέραν τοῦ μέρους ἐκείνου; ἠρώτησεν ὁ Δὴν Τούδριγκ.

—Καὶ πέραν τοῦ μέρους ἐκείνου καὶ ἀπώτερῳ πρὸς βορρᾶν, ἀπεκρίθη ὁ ταγματάρχης, ἡ ὑπαρξὶς γαιάνθρακος εἶναι ὕλικῶς βεβαιωμένη, καὶ φαίνεται μάλιστα ὅτι καὶ σκύπτων ἀπλῶς δύναται τις νὰ συναῖξη. Ἄφ' οὗ λοιπὸν καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, εἶναι τόσον ἀφθονος ὁ ἀνθράξ, δὲν δικαιούμεθα νὰ συμπεράνωμεν μετὰ βεβαιότητος σχεδὸν ὅτι τὰ κοιτάσματα αὐτοῦ ἐκτείνονται καὶ εἰς μέγιστον βάθος;

Ὁ ταγματάρχης Δόνελλαν εἶχεν ἀναμφιβόλως πολὺ δίκαιον. Ἰσα ἴσα δὲ ἐπειδὴ ἐγίνωσκε κατὰ βάθος τὸ ζήτημα τοῦ γεωλογικοῦ σχηματισμοῦ τοῦ Βορείου Πόλου ἠγανάκτει παντὸς ἄλλου Ἀγγλοῦ πλειότερον κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην. Θὰ ὠμίλει δ' ἴσως ἐπὶ πολὺ ἀκόμη περὶ τοῦ θέματος τούτου, ἂν μὴ παρετήρει ὅτι οἱ θαμῶνες τοῦ καπηλείου τῶν ὁποίων εἶχε κινήσῃ τὴν περιέργειαν, προσεπάθουν νὰ ἀκροασθῶσι τῆς ὁμιλίας του. Ἐνεκα τούτου ὁ ταγματάρχης καὶ ὁ γραμματεὺς του ἔκριναν φρόνιμον νὰ διακόψωσι τὴν συνομιλίαν των, μετὰ τὴν τελευταίαν ταύτην παρατήρησιν τοῦ Δὴν Τούδριγκ.

Ἄ Δὲν σᾶς φαίνεται παράξενον ἐν πρᾶγμα, κύριε ταγματάρχᾳ;

— Ποῖον ;

— Ὅτι εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ὅπου ἐπερίμενε κανεὶς νὰ ἴδῃ μηχανικούς ἢ τουλάχιστον ναυτικούς, ἀφοῦ πρόκειται περὶ τοῦ Πόλου, βλέπομεν μόνον πυροβολητάς, οἱ ὅποιοι ἀνέλαβον τὴν διεύθυνσιν.

— Ἀλήθεια ! ἀπήντησεν ὁ ταγματάρχης. Τὸ πρᾶγμα εἶνε τῷ ὄντι πολὺ παράξενον !»

Ἐν τούτοις αἱ ἐφημερίδες ἐπανήρχοντο καθ' ἑκάστην εἰς τὸ ζήτημα τῶν στρωμάτων τῶν γαιανθράκων.

«Ποῦ εὐρέθησαν αὐτὰ τὰ στρώματα ; ἠρώτησεν ἡ *Φύρδην Μίγδην* διὰ σφοδρωτάτων ἄρθρων, γραφομένων καθ' ὑπαγόρευσιν Ἀγγλῶν μεγαλεμπόρων, προσπαθούτων διὰ φωνασκιῶν ν' ἀνσχευάσωσι τὰ ἐπιχειρήματα τῆς *Ἐκμεταλλευτικῆς τοῦ Β. Πόλου Ἐταιρίας*.

— Ποῦ εὐρέθησαν ; ἀπήντησαν οἱ συντάκται τῶν *Ἡμερησίων Νέων* τῆς Τσαρλεστον, φανατικοὶ ὁπαδοὶ τοῦ προέδρου Βαρβικάν. Ἄλλ' ἀγνοεῖτε λοιπὸν ὅτι ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου Νάρες ἐν ἔτει 1875-1876 εὐρέθησαν παρὰ τὴν ὀγδοηκοστὴν δευτέραν μοῖραν βορείου πλάτους τοιαῦτα στρώματα, καθὼς καὶ στοιβάδες ἐνδεικνύουσαι τὴν ὑπαρξὴν μειοκαίνου χλωρίδος, ἐχούσης ἀφθόλους αἰγείρους, φηγούς, κληματίτιδας, λεπτοκαρύας καὶ κωνοφόρα δένδρα ;

— Καὶ ἐν ἔτει 1881 — 1884, προσέθεσεν ὁ συντάκτης τῶν ἐπιστημονικῶν ἐπιφυλλίδων τοῦ *New York Witness*, κατὰ τὸν πλοῦν τοῦ Γρηλυ, δὲν εὐρέθη ὑπὸ ὁμοειθῶν μας κοίτασμα λιθανθράκων ἐν τῷ ὄρω τῆς Λαίδης Φραγκλίνου, εἰς μικρὰν ἀπὸ τοῦ ἐρύματος Κόγγερ ἀπόστασιν ἐν τῷ ὄρεισκῳ Οὐατερκούρς ; Ὁ δὲ διδάκτωρ Πάβυ δὲν ὑπεστήριξεν εὐλόγως ὅτι αἱ χῶραι ἐκεῖναι δὲν στεροῦνται ἀνθρακικῶν ἀποθεμάτων, προωρισμένων πιθανῶς ὑπὸ τῆς προορατικῆς φύσεως πρὸς καταπολέμησιν τοῦ ψύχους εἰς τὰς παγετώδεις ἐκείνας ἐρημίας ;»

Εὐνόητον εἶνε ὅτι μετὰ τοιαῦτα πειστικὰ ἐπιχειρήματα, κυρούμενα ὑπὸ τῆς ἀθηνταίας τολμηρῶν ἀμερικανῶν ἐρευνητῶν, οἱ ἀντίπαλοι τοῦ προέδρου Βαρβικάν δὲν εἰζέυρον πλέον τί ν' ἀπαντήσωσιν. Ὅθεν οἱ θιασῶται τοῦ «διατὶ νὰ ὑπαρῶσι τάχα ἀνθρακες ;» ἤρχισαν νὰ ὑποχωρῶσι πρὸ τῶν ὁπαδῶν τοῦ «καὶ διατὶ νὰ μὴ ὑπαρῶσιν ;» Ναι ! ὑπῆρχον ἀνθρακες καὶ πιθανῶς εἰς ἀφθονωτάτας ποσότητας ! Ἡ περὶ τὸν πόλον γῆ ἐνέκλειε βεβαίως ὄγκους τῆς πολυτίμου ταύτης καυσίμου ὕλης, καταχωσθείσης εἰς τὰ ἐγκατα τῶν χωρῶν τούτων, ὅπου ἄλλοτε ὑπῆρχεν ὕλομανῆς βλασθησις.

Ἄλλ' οἱ φιλόσοφοι ὑποχωροῦντες εἰς τὸ ζήτημα τῆς ὑπαρξέως γαιανθράκων ἐν ταῖς ἀρκτι-

καῖς χῶραις, τοῦ ὅποιου δὲν ἦτο δυνατὴ πλέον ἡ ἀμφισβήτησις, ἐξεδικοῦντο ἐξεταζόντες ὑπὸ ἄλλην ἔποψιν τὸ ζήτημα.

«Ἐγὼ ! εἶπεν ἡμέραν τινὰ ὁ ταγματάρχης Δόνελλαν, κατὰ τινὰ συζήτησιν ἣν προεκαλέσεν ἐν αὐτῇ τῇ αἰθούσῃ τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, καὶ καθ' ἣν ἀντεπεξῆλθε κατ' αὐτοῦ τοῦ προέδρου Βάρβικαν. Ἐγὼ ! τὸ παραδέχομαι, τὸ βεβαιῶ μάλιστα, ἂν θέλετε ! ὅτι ὑπάρχουσι λιθανθρακῶνες εἰς τὴν περιοχὴν τῶν ὑπὸ τῆς ἐταιρίας σας ἀγορασθέντων τόπων. Ἀλλὰ κοπιᾶσατε, παρακαλῶ νὰ τοὺς ἐκμεταλλευθῆτε !...»

— Ὅτ' ἀ τὸ πράξωμεν ἀπήντησεν ἡρέμα ὁ ἱμπερὶ Βάρβικαν.

— Νὰ ὑπερβῆτε τὴν ὀγδοηκοστὴν τεταρτην μοῖραν, πέραν τῆς ὁποίας οὐδεὶς ἐξερευνητῆς ἠδυνήθη νὰ προχωρήσῃ μέχρι τοῦδε !...»

— Ὅτ' ἀ τὴν ὑπερβῶμεν !

— Νὰ φθαστε μετ' ἑρῆς αὐτοῦ τοῦ Πόλου !

— Ὅτ' ἀ φθασόμεν !»

Αἱ μετὰ τοσαύτης ἀπαθείας καὶ πεποιθήσεως ἐκφερόμεναι ἀπαντήσεις τοῦ προέδρου τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, ἡ ὑπερήφανος καὶ σαφῆς ἐκφρασις τῆς γνώμης αὐτοῦ, ἐκκλόνουν καὶ τοὺς μάλιστα σκληροτραχήλους. Διότι συνησθάνοντο ὅτι ὁ ἀντίπαλος αὐτῶν διετήρει ἀμειώτους τὰς ἀρχαίας ἀρετὰς αὐτοῦ, ἤρεμος ὢν καὶ ἀπαθής, πεπραιοκισμένος διὰ πνεύματος ἐξόχως θετικοῦ καὶ ἐπιφυλακτικοῦ, ἀκριβῆς ὡς χρονόμετρον καὶ τολμηρίας, ἀλλὰ καὶ πρακτικώτατος καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς παραβολωτάταις ἐπιχειρήσεσιν αὐτοῦ.

Ἄν ὁ ταγματάρχης Δόνελλαν κατελαμβάνετο ὑπὸ ἀκρατήτου ἐπιθυμίας νὰ στραγγαλίσῃ τὸν ἀντίπαλόν του, περὶ τούτου δύνανται νὰ μαρτυρήσωσιν ὅσοι ἐγνώρισαν ἐκ τοῦ συνεγγυς τὸν ἐντιμον ἐκεῖνον, ἀλλὰ καὶ βιαιότατον τὸν χαρακτῆρα εὐπατρίδην. Ἄλλ' οἱ ἐχθροὶ τοῦ προέδρου Βάρβικαν, μετ' αὐτῶν δὲ καὶ ὁ ταγματάρχης, ἐγίνωσκον κάλλιστα ὅτι ὁ πρόεδρος Βαρβικαν εἶχε καὶ ῥώμην σωματικὴν ἴσην πρὸς τὸ ψυχικόν του σθένος καὶ ὅτι ἐπομένως ἦτο ἰκανὸς ν' ἀντιστῇ καθ' οἰασδήποτε ἐπιθέσεως.

Ὅμως ἐπειδὴ δὲν ἦτο δυνατὴ καὶ ἡ παρεμπόδισις τῆς διαδόσεως τῶν φορτικῶν εὐφυολογιῶν τῶν φιλοσωμμόνων ὑπὸ τὸν τύπον τοῦτον ἐξεδηλοῦτο ἀκατάσχετος ὁ κατὰ τῆς νέας ἐταιρίας ἐρεθισμός. Τὰ παραλογώτατα τῶν σχεδιῶν ἀπεδίδοντο εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, συμπραττούσης καὶ τῆς γελοιογραφίας, μάλιστα ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἰδιαιτάτα ἐν τῷ ἠνωμένῳ Βασιλείῳ ὅπερ δὲν ἠδύνατο νὰ χωνεῖται ἀκόμη τὴν ἡττάν του κατὰ τὴν περιφημὸν ἐκείνην παλὴν καθ' ἣν τὰ δολάρια κατετρόπωσαν τὰς ἀγγλικὰς λίρας.